

Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського

Видавнича група «Наукові перспективи»

Луганський державний медичний університет

Громадська наукова організація «Система здорового довголіття в мегаполісі»

Громадська організація «Християнська академія педагогічних наук України»

Громадська організація «Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з
духовно-морального виховання»

*за сприяння КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м.Києва",
Центру дієтології Наталії Калиновської*

«Перспективи та інновації науки»

(Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)

Випуск № 15(33) 2023

Київ – 2023

Ivan Horbachevsky Ternopil National Medical University

Publishing Group «Scientific Perspectives»

Luhansk State Medical University

Public scientific organization "System of healthy longevity in the metropolis"

Public organization "Christian Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine"

Public organization "All-Ukrainian Association of Teachers and Psychologists of
Spiritual and Moral Education"

*with the assistance of the KNP "Clinical Hospital No. 15 of the Podilsky District of Kyiv", Nutrition Center of
Natalia Kalinovska*

"Prospects and innovations of science"

(Series "Pedagogy", Series "Psychology", Series "Medicine")

Issue № 15(33) 2023

Kiev – 2023

ISSN 2786-4952 Online

УДК 001.32:1/3](477)(02)

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-15\(33\)](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-15(33))

**«Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)»:
журнал. 2023. № 15(33) 2023. С.1309**

**Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 27.09.2021
№ 1017 журналу присвоєно категорію "Б" із психології та педагогіки**

**Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 27.04.2023
№ 491 журналу присвоєно категорію "Б" із медицини: спеціальність 222**

Рекомендовано до видавництва Президією громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення від 16.11.2023, № 4/11-23)

Журнал видається за підтримки КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м.Києва", Центру дієтології Наталії Калиновської.

Журнал заснований з метою розвитку наукового потенціалу та реалізації кращих традицій науки в Україні, за кордоном. Журнал висвітлює історію, теорію, механізми формування та функціонування, а, також, інноваційні питання розвитку медицини, психології, педагогіки та. Видання розраховано на науковців, викладачів, педагогів-практиків, представників органів державної влади та місцевого самоврядування, здобувачів вищої освіти, громадсько-політичних діячів.

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible, міжнародної пошукової системи Google Scholar.

Голова редакційної колегії:

**Жукова Ірина
Віталіївна**

кандидат наук з державного управління, доцент, Лауреат премії Президента України для молодих вчених, Лауреат премії Верховної Ради України молодим ученим, директор Видавничої групи «Наукові перспективи», директор громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління» (Київ, Україна)

Головний редактор: Чернуха Надія Миколаївна — доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної реабілітації та соціальної педагогіки Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна).

Заступник головного редактора: Торяник Інна Іванівна - доктор медичних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник лабораторії вірусних інфекцій Державної установи «Інститут мікробіології та імунології імені І.І. Мечникова Національної академії медичних наук України» (Харків, Україна);

Заступник головного редактора: Сіданіч Ірина Леонідівна — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (Київ, Україна);

Заступник головного редактора: Жуковський Василь Миколайович — доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри англійської мови Національного університету "Острозька академія" (Рівне, Україна).

Редакційна колегія:

1. Бабова Ірина Костянтинівна - доктор медичних наук, професор, професор кафедри дефектології та фізичної реабілітації, ДЗ "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського" (Одеса, Україна)
2. Бабчук Олена Григорівна – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри сімейної та спеціальної педагогіки і психології Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
3. Бахов Іван Степанович — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології та перекладу Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
4. Балахтар Катерина Сергіївна - здобувач ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 053. Психологія, старший викладач кафедри іноземних мов в Національному університеті ім. О. О. Богомольця (Київ, Україна)
5. Бартенева Ірина Олександрівна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
6. Біляковська Ольга Орестівна – доктор педагогічних наук, професор кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи Львівського національного університету імені Івана Франка (м. Львів, Україна)
7. Вадзюк Степан Нестерович - доктор медичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, почесний академік Національної академії педагогічних наук України, завідувач кафедри фізіології з основами біоетики та біобезпеки Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського України (Тернопіль, Україна)
8. Вовк Вікторія Миколаївна - кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки Державного університету ім. Станіслава Сташица в Пiлi (м. Пiла, Польща)
9. Гвоздьжєвич Сильвія — кандидат наук, Державна професійна вища школа ім. Якуба з Парадижу в Гожуві-Великопольському (Польща)
10. Головач Наталія Василівна — кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри управління персоналом та економіки праці Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)

11. Гречановська Олена Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор кафедри філософії та гуманітарних наук Вінницького національного технічного університету (Вінниця, Україна)
12. Гудзь Наталя Іванівна - доктор фармацевтичних наук, професор, ад'юкт кафедри фармації і екологічної хімії Опольського університету, доцент кафедри технології ліків та біофармації Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького (Львів, Україна)
13. Гуменикова Тамара Рудольфівна — доктор педагогічних наук, професор, директор Придніпурської філії Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
14. Дерстуганова Наталя Вікторівна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри освіти та управління навчальним закладом Класичного приватного університету (Запоріжжя, Україна)
15. Долгова Олена Миколаївна - кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
16. Журавльова Лариса Петрівна — доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології Поліського національного університету (Житомир, Україна)
17. Заячківська Оксана Василівна - кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів та економічної безпеки Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
18. Інжєвська Леся Анатоліївна — кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології та особистісного розвитку Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (Київ, Україна)
19. Ічанська Олена Михайлівна - кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
20. Кардаш Оксана Любомирівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри комп'ютерних технологій та економічної кібернетики Навчально-наукового інституту автоматизації, кібернетики та обчислювальної техніки Національного університету водного господарства та природокористування (м. Рівне, Україна)
21. Коваленко Олена Михайлівна - кандидат педагогічних наук, провідний науковий співробітник відділу профільного навчання Інституту педагогіки НАПН України (Київ, Україна)
22. Коваль Галина Миколаївна - доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри мікробіології, вірусології, епідеміології з курсом інфекційних хвороб Ужгородського національного університету (Ужгород, Україна)
23. Ковальчук Анна Сергіївна - здобувач ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 053 Психологія Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (Київ, Україна)
24. Корильчук Неоніла Іванівна – кандидат медичних наук, доцент кафедри терапії та сімейної медицини Тернопільського національного медичного університету імені І.Я.Горбачевського МОЗ України (Тернопіль, Україна)
25. Корнієнко Петро Сергійович - доктор юридичних наук, доцент, адвокат, заступник першого прокуратора по роботі з коледжами, професор кафедри філософії та соціально-гуманітарних дисциплін Національної академії статистики, обліку та аудиту (Київ, Україна)
26. Кравчук Володимир Миколайович, доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права Волинського національного університету імені Лесі Українки (Луцьк, Україна)
27. Кравчук Людмила Степанівна - кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту Хмельницького інституту соціальних технологій університету «Україна», завідувач кафедрами фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту Хмельницького інституту соціальних технологій університету «Україна» (Хмельницький, Україна)
28. Крайник Григорій Сергійович - кандидат юридичних наук, доцент, доцент Житомирського державного університету імені Івана Франка (Житомир, Україна)
29. Левков Анатолій Анатолійович - кандидат медичних наук, доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Полтава, Україна)
30. Лігоцький Анатолій Олексійович — доктор педагогічних наук, професор (Київ, Україна)
31. Лисенко Дмитро Андрійович - кандидат медичних наук, доцент кафедри внутрішньої медицини №2 Вінницького національного медичного університету (Вінниця, Україна)
32. Лич (Назарук) Оксана Миколаївна - доктор психологічних наук, доцент, член-кореспондент української академії акмеології, член громадської спілки «Національна психологічна асоціація», доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
33. Макаренко Олександр Миколайович — доктор медичних наук, професор, академік Міжнародної академії освіти та науки, професор кафедри загальномедичних дисциплін Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
34. Мальцев Дмитро Валерійович кандидат медичних наук, завідувач лабораторії імунології і молекулярної біології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (Київ, Україна)
35. Марушева Олександра Анатоліївна - доктор наук з державного управління, доцент, завідувач кафедри публічного управління та інформаційного менеджменту ПВНЗ Університет Новітніх Технологій (м. Київ, Україна)
36. Мельник Володимир Степанович — доктор медичних наук, професор кафедри неврології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, декан медичного факультету №1 (Київ, Україна)
37. Мігенько Богдан Орестович – кандидат медичних наук, доцент кафедри терапії та сімейної медицини Тернопільського національного медичного університету імені І.Я.Горбачевського МОЗ України (Тернопіль, Україна)
38. Мігенько Людмила Михайлівна – кандидат медичних наук, доцент кафедри внутрішньої медицини №2 Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України (Тернопіль, Україна)
39. Мідельський Сергій Людвигович – професор, Академік, Президент Регіональної Академії Менеджменту (Казахстан)
40. Міхальський Томаш — доктор наук, доцент кафедри географії регіонального розвитку Гданського університету (Польща)
41. Миргород-Карпова Валерія Валеріївна - кандидат юридичних наук, заступник директора з наукової роботи, старший викладач кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки Сумського державного університету (Суми, Україна)
42. Мочалов Юрій Олександрович - доктор медичних наук, професор, професор кафедри хірургічної стоматології та клінічних дисциплін ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (Ужгород, Україна)
43. Нікульчев Микола Олександрович – доктор богословських наук, кандидат філософських наук, професор, доцент кафедри філософії НУ «ОМА» (Одеса, Одеська область, Україна)
44. Помиткін Едуард Олександрович — доктор психологічних наук, професор, провідний науковий співробітник Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Язюна НАПН України (Київ, Україна)
45. Помиткіна Любов Віталіївна — доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
46. Попель Оксана Василівна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української та іноземної філології Одеського національного технологічного університету (Одеса, Україна)
47. Приходькіна Наталя Олексіївна - доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (Київ, Україна)
48. Прокоф'єва Марина Олександрівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри іноземної філології факультету лінгвістики та соціальних комунікацій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
49. Сирник Ярослав - доцент кафедри антропології Вроцлавського університету (Вроцлав, Польща)
50. Трушкіна Наталя Валеріївна - кандидат економічних наук, член-кореспондент Академії економічних наук України, дійсний член Центру українсько-європейського наукового співробітництва, старший науковий співробітник відділу проблем регуляторної політики та розвитку підприємництва, Інститут економіки промисловості НАН України (Київ, Україна)
51. Турчинова Ганна Володимирівна — кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету природничо-географічної освіти та екології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (Київ, Україна)
52. Філіппова Лариса Валеріївна – доктор педагогічних наук, кандидат хімічних наук, доцент, доцент закладу вищої освіти кафедри медичної біохімії та молекулярної біології Національного медичного університету імені О.О.Богомольця, (Київ, Україна)
53. Хохліна Олена Петрівна — доктор психологічних наук, професор, професор кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
54. Чаусова Тетяна Володимирівна — кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології та особистісного розвитку Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (Київ, Україна)
55. Черська Марія Сергіївна - доктор медичних наук, завідувачка консультативно-діагностичним відділенням Державної Установи «Інститут ендокринології та обміну речовин НАМН України» (Київ, Україна)
56. Чумак Оксана Володимирівна - доктор економічних наук, доцент, науковий співробітник відділу статистики і аналітики вищої освіти Державної наукової установи «Інститут освітньої аналітики», (Київ, Україна)
57. Шевченко Валерія Геннадіївна - кандидат медичних наук, доцент кафедри хірургії #2 Одеського національного медичного університету (Одеса, Україна)
58. Яковичка Лада Савелівна — доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

ЗМІСТ

СЕРІЯ «Педагогіка»

Batryn N.V.

Pedagogical strategies for teaching leadership in foreign resources.....16

Holovatska Yu.B.

Experimental pedagogical system of professional training of future translators for localization as an innovative construct.....28

Kharytska S.V., Kolisnychenko A.V.

Search-informational competence of future biomedical engineers and economists as an important component of adjustment of safety professional activity standards.....38

Leleka V.M.

Development of physical culture and sports in Ukraine according to the American experience.....55

Акімова О.В., Сапогов М.В., Гапчук Я.А., Дяченко М.О.

Особливості розвитку логічного мислення студентів у процесі змішаного навчання.....62

Бабчук М.І.

Особливості взаємозв'язку показників нарцисизму та фізичного перфекціонізму.....71

Білавич Г.В., Борис У.З., Поп'юк М.В., Савчук Б.П.

Самовдосконалення вчителя початкової школи в процесі післядипломної освіти: сучасний та історико-педагогічний контексти.....82

Боса В.П.

Концепт «технологія» у контексті професійної підготовки майбутніх філологів засобами сучасних інформаційних технологій.....95

Вербовський І.А., Бакуменко Т.К.

Сучасні вимоги до керівників освітніх закладів: компетенції, здібності та навички.....108

Волинець Ю.О., Стаднік Н.В., Панченко Т.Л.

Організація партнерської взаємодії учасників освітнього процесу у групах раннього віку закладу дошкільної освіти.....120

УДК 373.2

[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-15\(33\)-120-132](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-15(33)-120-132)

Волинець Юлія Олександрівна кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної освіти, Факультет педагогічної освіти, Київський університет імені Бориса Грінченка, вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2, м. Київ, 04053, тел.: (044) 272-19-02, <https://orcid.org/0000-0002-3849-0821>.

Стаднік Надія Вікторівна кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри педагогіки і психології дошкільної та початкової освіти, Комунальний заклад Київської обласної ради «Білоцерківський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж», вул. Ярослава Мудрого, 37, м. Біла Церква, 09107, тел.: (067) 52-63-092, <https://orcid.org/0000-0002-2619-4419>.

Панченко Тетяна Леонідівна кандидат психологічних наук, завідувач кафедри педагогіки і психології дошкільної та початкової освіти Комунальний заклад Київської обласної ради «Білоцерківський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж», вул. Ярослава Мудрого, 37, м. Біла Церква, 09107, тел.: (097) 94-13-681, <https://orcid.org/0000-0002-5010-652X>.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПАРТНЕРСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ГРУПАХ РАННЬОГО ВІКУ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Анотація. У статті розглянуто питання проблеми організації партнерської взаємодії учасників освітнього процесу у групах раннього віку закладів дошкільної освіти. На основі аналізу базових нормативних документів та сукупності наукових досліджень визначено основні підходи і ключові поняття теми дослідження. Розглядаються питання щодо змісту, форм, методів організації партнерської взаємодії учасників освітнього процесу у групах раннього віку в закладах дошкільної освіти. Визначено теоретичну сутність поняття «партнерська взаємодія учасників освітнього процесу у групах раннього віку». Визначено та охарактеризовано основні педагогічні умови формування готовності майбутніх дошкільних педагогів до роботи з батьками дітей раннього віку; розкриті зміст, форми, методи організації партнерської взаємодії учасників освітнього процесу у групах раннього віку в закладах дошкільної освіти; зазначені основні принципи підходу організації партнерської взаємодії учасників освітнього процесу у групах раннього віку ЗДО. Представлено критерії впливу на розвиток педагогічної культури батьків вихованців закладів дошкільної освіти. Пріоритетного значення освітнього процесу набувають питання вдосконалення системи виховання дітей раннього

віку. Основним напрямком роботи з дітьми раннього віку (до 3 років) є забезпечення їх емоційного комфорту під час перебування у закладі, створення сприятливих умов для їх психічного і фізичного розвитку. Особлива увага приділяється розвитку сенсорних почуттів. Організація освітнього процесу у формі спільної партнерської діяльності потребує суттєвої перебудови стилю поведінки як дорослого, так і вихованця. З огляду на це дуже важливо, щоб кожен вихователь ЗДО розумів, наскільки важливі кардинальні зміни у стилі взаємодії з дітьми. Нами встановлено, що партнерська позиція дорослого сприяє розвитку у дитини активності, самостійності, вміння приймати рішення, прагнення щось робити, не боячись, що вийде не так, викликає прагнення досягнень, сприяє емоційному комфорту. Організовуючи форми активної взаємодії, вихователь ЗДО ретельно готується до неї.

Ключові слова: партнерська взаємодія; зміст, форми, методи організації партнерської взаємодії учасників освітнього процесу у групах раннього віку; організації партнерської взаємодії учасників освітнього процесу у групах раннього віку закладів дошкільної освіти.

Volynets Yuliya Oleksandrivna Candidate of Pedagogical Sciences, senior lecturer of the Department of Preschool Education, Faculty of Pedagogical Education, Kyiv University named after Boris Grinchenko, Bulvarno-Kudryavska St., 18/2, Kyiv, 04053, tel.: (044) 272-19-02, <https://orcid.org/0000-0002-3849-0821>.

Stadnik Nadiia Victorivna Candidate of Pedagogical Sciences, senior teacher of the Department of pedagogy and psychology of preschool and primary education, Communal Institution of the Kyiv regional council «Bila Tserkva humanitarian and pedagogical professional college», Yaroslava Mudroho St., 37, Bila Tserkva, 09107, tel.: (067) 52-63-092, <https://orcid.org/0000-0002-2619-4419>.

Panchenko Tetyana Leonidivna Candidate of Psychological Sciences, head of the Department of pedagogy and psychology of preschool and primary education, Communal institution of the Kyiv regional council «Bila Tserkva humanitarian and pedagogical professional college», Yaroslava Mudroho St., 37, Bila Tserkva, 09107, tel.: (097) 94-13-681, <https://orcid.org/0000-0002-5010-652X>.

ORGANIZATION OF PARTNERSHIP INTERACTION OF PARTICIPANTS OF THE EDUCATIONAL PROCESS IN THE EARLY AGE GROUPS OF THE PRESCHOOL EDUCATION INSTITUTION

Abstract. The article deals with the problem of organizing partnership interaction of participants in the educational process in early age groups of preschool education institutions. Based on the analysis of basic regulatory documents and a set

of scientific studies, the main approaches and key concepts of the research topic are defined. Questions regarding the content, forms, and methods of organizing partnership interaction of participants in the educational process in early age groups in preschool education institutions are considered. The theoretical essence of the concept of «partner interaction of participants in the educational process in early age groups» has been determined. The main pedagogical conditions for the formation of the readiness of future preschool teachers to work with parents of young children are defined and characterized; revealed content, forms, and methods of organizing partnership interaction of participants in the educational process in early age groups in preschool education institutions; the main principles of the approach to the organization of partnership interaction of the participants of the educational process in the early age groups of special educational institutions are indicated. The criteria of influence on the development of the pedagogical culture of parents of pupils of preschool education institutions are presented. The issue of improving the system of education of young children acquires priority importance in the educational process. The main direction of work with young children (up to 3 years old) is to ensure their emotional comfort during their stay in the institution and to create favorable conditions for their mental and physical development. Special attention is paid to the development of sensory feelings. The organization of the educational process in the form of joint partnership activity requires a significant restructuring of the behavior style of both adults and pupils. With this in mind, it is of high importance that every preschool teacher understands how important radical changes in the style of interaction with children are. We have established that the partner position of an adult contributes to the child's development of activity, independence, the ability to make decisions, the desire to do something without fear of what will go wrong, causes a desire for achievements, and promotes emotional comfort. By organizing the forms of interaction activity, a preschool teacher carefully prepares.

Keywords: partnership interaction; content, forms, methods of organizing partnership interaction of participants in the educational process in early age groups; organization of partnership interaction of participants in the educational process in early age groups of preschool education institutions.

Постановка проблеми. Сучасні умови реформування освіти України радикально змінюють саме статус вихователя закладу дошкільної освіти, його освітні функції, але відповідно змінюються і вимоги до його професійної компетентності, рівня професіоналізму. Процеси розвитку дошкільної освіти дуже ускладнилися і торкаються практично усіх елементів освітніх систем, оскільки з'являються нові цілі, технології, зміст освіти, нові форми організації освітнього процесу, нова правова база, механізми фінансування, вимоги до вихователів закладів дошкільної освіти, змінюється також і правовий, економічний статус освітніх закладів. Сьогодення вимагає від педагогів дошкільної освіти партнерської взаємодії з батьками. Це процес, який має бути

безперервним, систематизованим, відповідальним. Дошкільному педагогу важливо встановити партнерські взаємовідносини з родинами вихованців, реалізовувати різні форми взаємодії з батьками з метою виховання здорової, соціально адаптованої, всебічно розвиненої особистості. Саме тому тема дослідження про сучасні підходи щодо організації партнерської взаємодії учасників освітнього процесу у групах дітей раннього віку в закладах дошкільної освіти (далі – ЗДО) є актуальною для сьогодення.

В умовах реформи освітньої галузі Української держави особливого значення набуває проблема організації партнерської взаємодії учасників освітнього процесу у групах раннього віку в закладах дошкільної освіти. Зазначимо, що вихідні концептуальні положення щодо професійної підготовки майбутніх фахівців викладено в Конституції України, законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про дошкільну освіту», Державному стандарті дошкільної освіти, Концепції «Нова українська школа», Концепції розвитку педагогічної освіти та інших законодавчих і нормативних документах. Для реалізації принципів партнерської взаємодії у новому Законі України «Про освіту» закладена індивідуальна освітня траєкторія – персональний шлях реалізації особистісного потенціалу дитини, що формується з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду. Згідно з наказами та нормами на заклад дошкільної освіти покладено повноваження здійснювати взаємодію з сім'ями, а саме деталізований напрям співпраці батьків із ЗДО. Зазначено, що батьки можуть долучатися до організації освітнього процесу, зокрема, у запровадженні додаткових освітніх послуг. Заклади дошкільної освіти можуть узгоджувати з батьками, наприклад, гнучкий режим роботи закладу дошкільної освіти.

Сучасні підходи до організації освітнього процесу в Україні визначають партнерську позицію та партнерську діяльність вихователя з дітьми як основу безперервної безпосередньо-освітньої діяльності у ЗДО. Емоційне благополуччя дитини раннього віку, його впевненість у собі, почуття захищеності, настроїв та життєві успіхи багато в чому залежать від того, як складаються його взаємини не лише з оточуючими його однолітками, а й з дорослими. Визначимо основні складові партнерської діяльності. До них відносимо: введення у ситуацію – запрошення до діяльності; організація простору діяльності у ЗДО; залучення вихователя ЗДО у активні форми роботи з дітьми раннього віку.

Таким чином, взаємодія дорослого та дитини відбувається переважно у двох соціальних інститутах – у сім'ї та у закладі дошкільної освіти, та здійснюється декількома способами. Перший – дитина безпосередньо включена до активних форм діяльності з дорослими; другий – дитина спостерігає за діяльністю дорослих; третій – дорослий передає знання та зразки культури у готовому вигляді, дитина пасивно їх сприймає.

Отже, взаємодія педагогів з батьками дітей раннього віку передбачає взаємодопомогу, взаємоповагу та взаємодовіру, знання та облік вихователем умов сімейного виховання, а батьками – умов виховання у ЗДО. Також взаємне бажання батьків та вихователів підтримувати контакти один з одним. Мета даної взаємодії – встановлення партнерських відносин учасників педагогічного процесу, залучення батьків до життя закладу дошкільної освіти, забезпечення процесу самопізнання й самоствердження дитини, створення для неї умов простору для активної життєдіяльності на побутовому та культурному рівнях, забезпечення умов для набуття соціального досвіду взаємодії з однолітками та дорослими. Зміст роботи з батьками реалізується через різноманітні форми: інформаційно-просвітницькі; індивідуальні; групові (колективні); творчі та інформаційно-комунікаційні [6], які дають можливість взаємодіяти учасникам освітнього процесу в групах раннього віку в ЗДО та сприяти формуванню компетентностей дитини [13].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема дослідження про сучасні підходи до організації партнерської взаємодії учасників освітнього процесу у групах раннього віку в закладах дошкільної освіти сьогодні є актуальною. Аналізуючи психолого-педагогічну літературу, можемо зазначити, що питання бачення освітніх завдань розкриваються в теоріях таких вчених, як: Л. Артемова, З. Борисова, Н. Лубенець, М. Стельмахович тощо (підготовка майбутніх фахівців дошкільної освіти до партнерської взаємодії з батьками вихованців). Питаннями взаємодії сім'ї та закладу дошкільної освіти, форми й методи освітньої діяльності ЗДО з сім'єю розкрито у дослідженнях: Г. Борин, Н. Гавриш, Ю. Волинець, Л. Козак, І. Кондратець, О. Кононко, В. Котирло, Т. Кулікова, С. Ладивір, С. Михальської, О. Половіної, Т. Панченко, Н. Стаднік та інших.

Сучасне трактування виховної взаємодії є різновидом соціальної взаємодії людей і розглядається як: спілкування (В. Грінченко, М. Грушевський, П. Куліш); виховна система, що об'єднує кілька самостійних структурних компонентів, які підпорядковані цілям освіти формуванню розвиненої особистості кожного вихованця (С. Русова, Г. Ващенко); спосіб організації освітнього процесу (М. Скрипник, О. Кіліченко та інші); особливий вид виховної діяльності (Р. Берне, К. Роджерс, Б. Джойс, Л. Тайлер та інші); характеристика виховного процесу (П. Кононенко); сукупність виховних ситуацій (І. Зязюн, Л. Крамущенко); взаємна активність вихователів і вихованців (Н. Мойсеюк); процес виховання в сучасному розумінні (І. Бех, І. Підласий).

Зорієнтованість дошкільної освіти на сім'ю, а не на суспільство в цілому реалізується в різних педагогічних підходах і моделях взаємодії з батьками, упроваджених у практику дошкільної освіти в різних країнах світу як-от: адлеровська модель, навчально-теоретична модель, модель чуттєвої комунікації, модель, заснована на транзактному аналізі Є. Берна, модель групових консультацій Х. Джинота [12].

Мети статті – висвітлення проблеми організації партнерської взаємодії учасників освітнього процесу у групах раннього віку в закладах дошкільної освіти.

Виклад основного матеріалу. Методи організації взаємодії суб'єктів освітнього процесу в закладі дошкільної освіти спрямовані на підвищення психолого-виховної компетентності та формування успішної взаємодії. Саме тому розуміння та усвідомлене використання методів при організації взаємодії суб'єктів освітнього процесу у ЗДО має враховувати: рівень виховної культури; мобільність батьків (законних представників); характеристику сім'ї (за складом, за кількості дітей тощо).

Сутність педагогіки партнерства полягає в демократичному та гуманному ставленні до дитини, забезпеченні їй права на вибір, на власну гідність, на повагу, права бути такою, якою вона є, а не такою, якою хоче її бачити вихователь. У Таблиці 1 нами подано аналіз літературних джерел стосовно нашого наукового дослідження.

Таблиця 1

Аналіз літературних джерел з проблеми організації партнерської взаємодії учасників освітнього процесу у групах раннього віку закладів дошкільної освіти

№	Автор	Визначення
1	Н. Голота, М. Машовець	Автори зазначають, що заклад дошкільної освіти – відкритий освітній простір, в якому педагогічний колектив взаємодіє із сім'ями вихованців (а також з іншими соціальними інституціями) задля забезпечення потреб, інтересів та повноцінного розвитку кожної дитини. Відвідування дитиною закладу дошкільної освіти не знімає із сім'ї обов'язку розвивати, виховувати та навчати дитину в родинному просторі. Сім'я не самоусувається від питань виховання власної дитини, а виступає замовником власного педагогічного просвітництва, що полягає в роз'ясненні батькам психологічних особливостей та можливостей дітей дошкільного віку на кожному віковому етапі дошкільного дитинства, провідних видів дитячої діяльності, значенні соціалізації для успішного розвитку дитини [2].
2	Н. Стаднік, Т. Панченко, Ю. Волинець, М. Панченко	Науковці зазначають, що формування умінь і навичок майбутніх дошкільних педагогів до роботи з батьками дітей раннього віку є важливою складовою частиною їхньої професійної підготовки і передбачає визначення та обґрунтування педагогічних умов, які базуються на дидактичних принципах, містять певні вимоги до освітнього процесу в ЗВО, спрямованого на формування професійної готовності майбутніх фахівців дошкільної освіти до означеного виду діяльності. Обґрунтування педагогічних умов формування готовності майбутніх дошкільних педагогів до роботи з батькам дітей раннього віку здійснено авторами з урахуванням низки факторів, а саме: суперечностей, які існують у професійній підготовці майбутніх дошкільних педагогів; принципів освітнього процесу в ЗВО; особливостей роботи вихователів закладів дошкільної освіти з батьками дітей раннього віку. Отже, до основних педагогічних умов формування готовності майбутніх дошкільних педагогів до роботи з батьками дітей раннього віку відносимо: 1) формування позитивної мотивації щодо вивчення актуальних проблем сім'ї, в якій виховується дитина раннього віку; 2) забезпечення підготовки до самоаналізу професійно-особистісних якостей; 3) професійну спрямованість змісту освітнього процесу з урахуванням особливостей роботи з батьками дітей раннього віку; 4) формування вмінь моделювання майбутньої професійної діяльності [11].

Продовження Табл. 1

3	О. Коваленко, О. Літіченко, Д. Сопова	Учені влучно трактували, «Сім'я і дитячий садок – два найважливіші виховні інститути, на які покладена відповідальність за розвиток особистості у період дошкільного дитинства. Від того, як вони взаємодіють, значною мірою залежить, чи відчуває зростаюча особистість вдома і в садочку психологічний комфорт, захищеність, чи розвивається в неї довіра до оточуючого світу, чи своєчасно вона оволодіває життєво необхідними вміннями і навичками» [7].
4	І. Кондратець	Авторка зазначає, що «психолого-педагогічний супровід майбутніх фахівців має відбуватися в комплексі рефлексійного, компетентнісного, аксіологічного підходів із забезпеченням системи умов, за яких студенти мають можливість визначити рівні власних уявлень та обізнаності про психологічні характеристики дітей раннього віку; поінформованості про закономірності розвитку мовлення дітей раннього віку; розуміння диференційного відбору ефективних форм взаємодії з дітьми; готові моделювати форми партнерської взаємодії з батьками вихованців; апробувати кейси різних форм взаємодії під час виробничої практики в групах раннього віку; презентувати позитивний досвід у різних освітніх колах. Саме в такій синергії викладача та майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти можливе якісне та ефективне формування фахових та особистісних компетентностей і підготовка професійних спеціалістів дошкільної сфери» [8].

Зазначимо, що одним із принципів голландської педагогіки є розуміння, що діти розвиваються лише тоді, коли почуваються в безпеці. Тут простий і точний критерій оцінювання освітнього процесу – наскільки він безпечний та екологічний для дитини. Фінська та близька до неї естонська моделі ґрунтуються на цінностях довіри, відкритості й партнерства, де конкуренція виключена з освітньої парадигми.

В системі дошкільної освіти ЗДО партнерська взаємодія учасників освітнього процесу у групах раннього віку – це система інститутів та механізмів такого узгодження інтересів усіх учасників освітнього процесу, що ґрунтується на рівноправній співпраці батьків, вихователів та дітей. Ми не можемо оминати і методичну роботу ЗДО, бо саме вона ґрунтується на сучасних досягненнях науки з урахуванням професійної та особистої зрілості вихователів ЗДО.

У роботі методисти ЗДО керуються положеннями наукових розроблень Г. Борин, Т. Жаровцевої, Е. Панько, у яких розкрито питання підготовки майбутніх фахівців до співпраці з сім'єю, взаємодії сім'ї та ЗДО, у цих роботах проаналізовано теоретичні і практичні питання підготовки фахівців [13]. Методична робота ЗДО базується на наступних *принципах*: співпраця батьків з вихователем ЗДО; робота в режимі довіри, доброзичливості; творча атмосфера, стимулювання творчої активності; допоміжно-регульований контроль; надання вихователю права вибору; системність методичних заходів ЗДО; щоденна допомога вихователів-методистів; випереджальний характер методичної роботи закладу дошкільної освіти.

Діяльність партнерської взаємодії учасників освітнього процесу у групах раннього віку закладу дошкільної освіти має будуватися таким чином, щоб дитина ставала суб'єктом власної активності, щоб її цілеспрямована та усвідомлена діяльність послугувала основним засобом її власного розвитку, що саме призведе до впровадження інноваційних форм здійснення освітнього процесу загалом, тобто – перегляд відносин дорослий – дитина.

Отже, змінюється роль самого вихователя у системі освіти. Категоріям «взаємодії» приділяли увагу наступні вчені: О. Вишневський, І. Гізель, Л. Зизаній, С. Полоцький, Ф. Прокопович, М. Смотрицький, вони розглядали взаємодію як явище, методологічну категорію, принцип філософії, бо найголовнішою метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству, збагачення на цій основі інтелектуального, економічного, творчого, культурного потенціалу Українського народу, підвищення освітнього рівня громадян задля забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору.

Основні принципи підходу організації партнерської взаємодії учасників освітнього процесу у групах раннього віку ЗДО: повага до особистості; доброзичливість і позитивне ставлення до дитини; довіра у відносинах; діалог – взаємодія – взаємоповага; розподілене лідерство (проактивність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зав'язків); принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей) [5].

Партнерська взаємодія – являється обов'язковою складовою освітнього процесу сучасного ЗДО. Саме партнерство ЗДО є спільною діяльністю, заснованою на рівних правах і обов'язках, спрямована на досягнення спільної мети. Основною функціональною характеристикою партнерських відносин ЗДО є рівноправне щодо дитини включення дорослого до процесу діяльності. Дошкільна освіта є першою ланкою системи безперервної освіти в Україні, яка закладає підґрунтя розвитку особистості дитини, її успіху та самореалізації в подальшому навчанні та протягом життя. Від того, наскільки такі взаємовідносини будуть узгоджені, залежить успіх формування особистості в цілому.

Форми і правила у ЗДО: створення ефективних та прийнятних форм і ключових правил взаємодії для всіх учасників освітнього процесу ЗДО; створення відкритої освітньої системи ЗДО. Погодження дій, спрямованих на створення сучасного та безпечного освітнього середовища; побудова сторонами на засадах партнерства моделей та механізмів взаємодії у трикутнику «діти – вихователь – батьки», що відповідає сучасному стану

освіти та запитам суспільства; об'єднання зусиль і можливостей у самоосвіті батьків, формуванні відповідальності батьків за здобуття дітьми дошкільної освіти, освітньої взаємодії з дітьми, збереження здоров'я дитини; участь батьків в організації і проведенні освітніх, виховних, розвиваючих, оздоровчих, спортивних, інформаційних, розважальних заходів.

Саме взаємодія у виховному процесі сім'ї та ЗДО здатна здійснювати особистісно-орієнтований підхід, формувати індивідуальність, активізувати творчий потенціал не лише дитини, але і вихователя, і батьків. Батьки дітей мають право: вносити пропозиції щодо роботи з дітьми вихователів ЗДО; отримувати безоплатні освітні заходи; заслуховувати звіти керівника про роботу ЗДО. Основою роботи керівника ЗДО та вихователя-методиста з виховання є вивчення та розвиток виховної майстерності кожного вихователя, стимулювання розвитку його творчого потенціалу, формування навичок самоаналізу, мотивації до самоосвіти, яка допомагає оновлювати зміст освітнього процесу [9].

Мета та завдання вихователя-методиста проаналізувати ефективність співпраці вихователів ЗДО, взаємодію вихователів ЗДО з батьками дітей на засадах партнерства. Освітній процес партнерства ЗДО не може бути однобоким, тобто лише навчальним, тут має застосовуватись комплексний підхід до навчання і виховання. Для партнерства гуманне ставлення до дитини лежить в основі діяльності вихователя, оскільки це не можна замінити жодними технологіями чи освітніми трендами. Як бачимо, особливо актуальним для партнерства є гуманне ставлення вихователя до дитини, яке має поєднуватися з повагою до її думок і бажань. Між вихователем, дитиною і батьками мають встановитися партнерські відносини, тонка взаємодія на засадах співпраці і співтворчості. А це передбачає стимулювання позитивних інтелектуальних почуттів, спонукання дітей до самооцінки, самопізнання і самовдосконалення в різних видах діяльності [9].

Проблема взаємодії закладу дошкільної освіти та родини останнім часом потрапила в розряд найактуальніших. Зміни у сучасній сім'ї (фінансове і соціальне розшарування, велика кількість новітніх інформаційних технологій, більш широкі можливості отримання освіти) змушують шукати нові форми взаємодії. Батькам необхідно пам'ятати, що ЗДО – тільки помічник у вихованні дитини і тому вони не повинні перекладати всю відповідальність на педагогів та усуватися від освітнього процесу. Партнерство вихователя, методистів ЗДО та батьків дітей раннього віку повинно відповідати добровільним засадам, спрямовувати у зацікавленні вирішення конкретних задач, бо всі ми є рівноправними учасниками освітнього процесу закладу дошкільної освіти, відповідальними за загальний результат. Партнерство набуває важливого значення як вектор гуманного і творчого підходу до кожного учасника освітнього процесу. Новий зміст освіти щодо співробітництва вихователя орієнтує батьків на особистісний розвиток

дитини, на поважне ставлення. Актуальність зазначеної проблеми досить очевидна, оскільки ЗДО повинен ініціювати новий зміст та форми використання партнерства, та глибше залучати родини до побудови освітньої траєкторії дитини, особливо раннього віку.

Отже, успішний розвиток дітей значною мірою залежить від дружної і узгодженої виховної роботи ЗДО та сім'ї. Цю істину повинні добре засвоїти не тільки вихователі, а й батьки. ЗДО допомагає сім'ї у вихованні дітей, але й батьки повинні допомагати закладу дошкільної освіти.

Для реалізації принципів партнерської взаємодії у новому Законі України «Про освіту» закладена індивідуальна освітня траєкторія – персональний шлях реалізації особистісного потенціалу дитини, що формується з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду. Розвиваючий комплекс партнерства (співробітництва ЗДО) – це набір дидактичного забезпечення, який дозволяє ефективно навчати дітей за умов, коли вихователь і дитина володіють однаковими правами, дитина отримує право на вільний вибір, має право на помилкові дії, вільно висловлює власне судження з того або іншого питання. Відносини між дитиною та вихователем мають бути такими, щоб не заперечувати, а направляти; не керувати, а управляти разом; не примушувати, а спонукати до добровільної дії; не командувати, а організовувати; не обмежувати, а надавати право на власний пошук, і те, що дитина знаходиться у групі раннього віку не применшує її висловлювань та дій. Бо уважність, лояльність та повага, це те, чому дитина вчиться на прикладі. У таблиці 2, подаємо критерії впливу на розвиток педагогічної культури батьків вихованців закладів дошкільної освіти та теоретико-методологічні аспекти взаємодії ЗДО з батьками.

Таблиця 2

**Критерії впливу на розвиток педагогічної культури батьків
вихованців закладів дошкільної освіти**

Критерій	Пояснення
Спрямованість і адресованість	Вихователі мають знати особливості конкретних сімей, даючи конкретні поради, рекомендації. Нерідко батьки самі звертаються до вихователів з конкретними питаннями щодо власної дитини.
Оперативний зворотний зв'язок	Робота вихователя з батьками має вибудовуватися на основі живого діалогу, в процесі якого він з'ясовує рівень сформованості педагогічних знань і навичок батьків, вносить за необхідності відповідні корективи.
Індивідуалізація педагогічного впливу	Вихователь, працюючи з батьками, допомагає їм використовувати педагогічні знання не як абстрактні істини, а як керівництво до практичних виховних дій, спрямованих на конкретну дитину з її особливостями, перспективами вікового та індивідуального розвитку

Сучасні підходи до організації освітнього процесу в Україні визначають партнерську позицію та партнерську діяльність вихователя з дітьми як основу

безперервної безпосередньо-освітньої діяльності у ЗДО. Емоційне благополуччя дитини дошкільного віку, його впевненість у собі, почуття захищеності, настрої та життєві успіхи багато в чому залежать від того, як складаються його взаємини не лише з оточуючими його однолітками, а й з дорослими.

Основні складові партнерської діяльності: введення у ситуацію – запрошення до діяльності; організація простору діяльності у ЗДО; залучення вихователя ЗДО у діяльність нарівні з дітьми. Взаємодія дорослого та дитини відбувається переважно таких соціальних інститутах – у сім'ї та у ЗДО, та здійснюється декількома способами: перший – дитина безпосередньо включена до спільної діяльності з дорослими; другий – дитина спостерігає за діяльністю дорослих; третій – дорослий передає знання та зразки культури у готовому вигляді, дитина пасивно їх сприймає. Взаємодія педагогів з батьками передбачає взаємодопомогу, взаємоповагу та взаємодовіру, знання та облік вихователем умов сімейного виховання, а батьками – умов виховання у дитячому садку ЗДО. Також взаємодія передбачає взаємне бажання батьків та вихователів підтримувати контакти один з одним. Мета даної взаємодії – встановлення партнерських відносин учасників педагогічного процесу, залучення батьків до життя ЗДО. Зміст роботи з батьками реалізується через різноманітні форми. Головне – донести до батьків знання [1].

Аналіз змісту поняття «партнерська взаємодія батьків та вихователів ЗДО» дозволить виділити чотири основні компоненти: мотиваційний, когнітивний, комунікативний, діяльнісний, кожен з яких безпосередньо впливає на ефективне встановлення партнерських взаємин батьків та вихователів ЗДО. Не можна оминати і партнерську взаємодію між дітьми – це взаємодія, яка скріплена відносинами взаємного інтересу та довіри.

Висновки. Отже, завдання вихователів ЗДО полягає в тому, щоб зробити кожную дитину активним членом ігрового колективу, створити між дітьми відносини, засновані на дружбі, справедливості, відповідальності. Дитина повинна звикати до того, що розбіжності між людьми не повинні переростати у конфлікти. Однак, проведене дослідження не вичерпує всіх аспектів досліджуваної проблеми. Подальшого вивчення потребують такі питання, як: результативність і розкриття питання системи роботи з проблеми організації партнерської взаємодії учасників освітнього процесу у групах раннього віку в ЗДО.

Література:

1. Взаємодія ЗДО з сім'єю, основні питання сімейного виховання. URL: http://ni.biz.ua/11/11_5/11_51250_vzaimodeystvie-doo-s-semey-osnovnie-voprosi-semeynogo-vospitaniya.html.
2. Голота Н., Машовець М. Педагогічне партнерство закладу дошкільної освіти з батьками як умова забезпечення якості освіти дитини. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/33940/1/Golota_N_M_Mashovets_M_A_PPQCH_2020_PI_monogr.pdf.
3. Державний стандарт дошкільної освіти (нова редакція). 2021. URL: <https://ezavdnz.mcfir.ua/book?bid=37876>.

4. Жаровцева Т. Г. Теоретико-методичні засади підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти до роботи з неблагополучними сім'ями : дис. ... докт. пед. наук : 13.00.04. Одеса, 2007. 412 с.

5. Запорожцева Ю.С. Основні принципи та критерії ефективного партнерства учасників освітнього процесу. URL: <https://conf.zippo.net.ua/?p=77>.

6. Карагозлю Ф. Педагогічні умови взаємодії дошкільного навчального закладу з сім'єю у полікультурному вихованні старших дошкільників : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08. Одеса, 2019. 306 с.

7. Коваленко О.В., Літиченко О.Д., Сопова Д.О. Співпраця закладу дошкільної освіти з родинами вихованців в умовах пандемії 2020-2021 рр. С. 53. URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/38594/>.

8. Кондратець І. Психолого-педагогічний супровід майбутніх вихователів ЗДО в площині планування та організації різних форм взаємодії з розвитку мовлення в групах раннього віку. С. 142 URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/42764/1/L_Kondratets_MVNPk_2022_FPO.pdf.

9. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року. URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/54258/.

10. Сербіна Н., Січкач І., Молочко М. Дитячий садок, батьки та школа: форми ефективної взаємодії / *Вихователь-методист дошкільного закладу*. №1. 2019. С. 43-47. URL: <https://emetodyst.mcfr.ua/699521>.

11. Стаднік Н., Панченко Т., Волинець Ю., Панченко М. Педагогічні умови формування готовності майбутніх дошкільних педагогів до роботи з батьками дітей раннього віку. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/37465/1/Y_Volynets_ITNZ_2_IS.pdf.

12. Стаднік Н.В., Волинець Ю.О. Підготовка майбутніх фахівців дошкільної освіти до партнерської взаємодії з батьками. URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=5320.

13. Цвіркун К., Волинець Ю. Сучасні підходи організації партнерської взаємодії учасників освітнього процесу у групах раннього віку в закладах дошкільної освіти. *XXXVI Міжнародна науково-практична конференція «The main prospects for the development of science in modern life»*. Варшава, Польща. 2022. С. 251-254.

References:

1. Vzaiemodiiia ZDO z simieiu, osnovni pytannia simeinoho vykhovannia. [The interaction of the preschool education institution with the family, the main issues of family education]. URL: http://ni.biz.ua/11/11_5/11_51250_vzaiemodiestvie-doo-s-semey-osnovnie-voprosi-semeynogo-vospitaniya.html [in Ukrainian].

2. Holota N., Mashovets M. (2020) Pedagogichne partnerstvo zakladu doshkilnoi osvity z batkamy yak umova zabezpechennia yakosti osvity dytyny [The pedagogical partnership of a preschool education institution with parents as a condition for ensuring the quality of a child's education]. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/33940/1/Golota_N_M_Mashovets_M_A_PPQCH_2020_PI_monogr.pdf [in Ukrainian].

3. Derzhavnyi standart doshkilnoi osvity (nova redaktsiia) (2021) [State standard of preschool education (new edition)] (n.d.). URL: <https://ezavdnz.mcfr.ua/book?bid=37876> [in Ukrainian].

4. Zharovtseva T.H. (2007) Teoretyko-metodychni zasady pidhotovky maibutnix fakhivtsiv doshkilnoi osvity do roboty z neblahopoluchnymy simiamy [Theoretical and methodological principles of training future preschool education specialists to work with disadvantaged families] : dys. na zdobuttia nauk. stupenia dokt. ped. nauk : 13.00.04. Odessa, 2007. 412 s. [in Ukrainian].

5. Zaporozhtseva Yu.S. Osnovni pryntsyipy ta kryterii efektyvnoho partnerstva uchasnykiv osvitnoho protsesu [Basic principles and criteria of effective partnership of participants in the educational process]. URL: <https://conf.zippo.net.ua/?p=77> [in Ukrainian].

6. Karahozliu F. (2019) Pedagogichni umovy vzaiemodii doshkilnoho navchalnoho zakladu z simieiu u polikulturnomu vykhovanni starshykh doshkilnykiv [Pedagogical conditions of interaction between the preschool educational institution and the family in multicultural education of older preschoolers] : dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.08. Odesa, 2019. 306 s. [in Ukrainian].

7. Kovalenko O.V, Litichenko O.D., Sopova D. O. Spivpratsia zakladu doshkilnoi osvity z rodynamy vykhovantsiv v umovakh pandemii 2020-2021 pp. [Cooperation of the preschool education institution with the families of pupils in the conditions of the 2020-2021 pandemic]. S. 53. URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/38594/> [in Ukrainian].

8. Kondratets I. (2022) Psykholoho-pedahohichniy suprovid maibutnikh vykhovateliv ZDO v ploshchyni planuvannia ta orhanizatsii riznykh form vzaiemodii z rozvytku movlennia v hrupakh rannoho viku [Psychological-pedagogical support of future teachers of early childhood education in the planning and organization of various forms of interaction on the development of speech in early age groups] S. 142. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/42764/1/I_Kondratets_MVNPk_2022_FPO.pdf [in Ukrainian].

9. Pro skhvalennia Kontseptsii realizatsii derzhavnoi polityky u sferi reformuvannia zahalnoi serednoi osvity «Nova ukrainska shkola» na period do 2029 roku [On the approval of the Concept of implementation of state policy in the field of general secondary education reform «New Ukrainian School» for the period until 2029]. URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/54258/ [in Ukrainian].

10. Serbina N., Sichkar I., Molochko M. Dytiachyi sadok, batky ta shkola: formy efektyvnoi vzaiemodii (2019) [Kindergarten, parents and school: forms of effective interaction]. *Vykhovatel-metodyst doshkilnoho zakladu*. №1. 2019. URL: <https://emetodyst.mcfra.ua/699521> [in Ukrainian].

11. Stadnik N., Panchenko T., Volynets Yu., Panchenko M. Pedagogichni umovy formuvannia hotovnosti maibutnikh doshkilnykh pedahohiv do roboty z batkamy ditei rannoho viku [Pedagogical conditions for the formation of the readiness of future preschool teachers to work with parents of young children]. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/37465/1/Y_Volynets_IITNZ_2_IS.pdf [in Ukrainian].

12. Stadnik N.V., Volynets Yu.O. Pidhotovka maibutnikh fakhivtsiv doshkilnoi osvity do partnerskoi vzaiemodii z batkamy [Preparation of future specialists of preschool education for partnership interaction with parents]. URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=5320 [in Ukrainian].

13. Tsvirkun K., Volynets Yu. (2022) Suchasni pidkhody orhanizatsii partnerskoi vzaiemodii uchasnykiv osvitnoho protsesu u hrupakh rannoho viku v zakladakh doshkilnoi osvity [Modern approaches to the organization of partnership interaction of participants in the educational process in early age groups in preschool education institutions] *XXXVI Mizhnarodna naukovopraktychna konferentsiia «The main prospects for the development of science in modern life»*. Varshava, Polshcha. 2022. S. 251-254 [in Polish].